Adroddiad At:	**Y Cyngor Sir**
Dyddiad y Cyfarfod:	**10 Gorffennaf 2012**
Aelod / Swyddog Arweiniol:	**Barbara Smith – Aelod Arweiniol dros Foderneiddio a Pherfformiad**
Awdur yr Adroddiad:	**Gary Williams – Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd**
Teitl:	**Penodi aelod lleyg i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol**

---

1. Beth yw cynnwys yr adroddiad?

Mae'r adroddiad yn ymwneud â phenodi aelod lleyg i eistedd ar Bwyllgor Llywodraethu Corfforaethol y Cyngor sef Pwyllgor Archwilio'r Cyngor at ddibenion Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (y Mesur).

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Mae'r Mesur yn gofyn i'r Cyngor gael Pwyllgor Archwilio ac i benodi o leiaf un aelod lleyg i'r Pwyllgor hwnnw. Ni all y Pwyllgor ddefnyddio unrhyw un o'i swyddogaethau hyd oni y mae ei aelodaeth yn gyflawn.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod y Cyngor yn penodi fel aelod lleyg i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yr unigolyn y mae'r panel cyfweld yn ei argymell.

3.2 Bod yr aelod lleyg yn cael ei benodi ar gyfer cyfnod yn y swydd a ddaw i ben ar ddyddiad yr Etholiad Llywodraeth Leol nesaf yn 2017.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Mae'r Mesur yn gofyn i'r Cyngor benodi Pwyllgor Archwilio. Rhaid i'w aelodaeth gynnwys o leiaf un aelod lleyg. Ni ddylai mwy na thraean o aelodau'r Pwyllgor fod yn aelodau lleyg.

4.2 Ar 15 Mai 2012 cytunodd y Cyngor i ddynodi'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol fel Pwyllgor Archwilio'r Cyngor. Cytunodd y Cyngor ymhellach y dylai un aelod o'r Pwyllgor fod yn aelod lleyg.

4.3 Ar 22 Mai 2012 penododd y Cyngor chwe aelod etholedig i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a dirprwywyd i'r aelodau hynny'r rôl o gyfweld ymgeiswyr ar gyfer swydd aelod lleyg ac argymell wrth y Cyngor yr unigolyn i'w benodi.

4.4 Hysbysebodd y cyngor swydd aelod lleyg yn y wasg leol trwy hysbyseb ar y cyd gyda dau awdurdod arall yng Ngogledd Cymru.

4.5 Adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn mae'r Cyngor wedi derbyn ceisiadau gan dri ymgeisydd, y bydd pob un ohonynt yn cael eu cyfweld ar 2 Gorffennaf 2012.

4.6 Nid yw ymgeiswyr yn gymwys i'w hystyried os ydynt yn Swyddogion neu'n Gynghorwyr unrhyw awdurdod perthnasol, ac ni allant fod yn briod neu'n bartner sifil i unigolyn o'r fath. Nid yw ymgeiswyr yn gymwys os ydyn nhw'n gyn Gynghorwyr neu Swyddogion Cyngor Sir Ddinbych.

4.8 Bydd y panel cyfweld yn gwneud argymhelliad i'r Cyngor ynglŷn â'r unigolyn i'w benodi.

5. Sut y mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1 Mae'r penderfyniad yn gweithredu gofynion y Mesur ac yn cyfrannu at y flaenoriaeth o Gyngor sy'n perfformio'n uchel.

6. Faint y bydd yn costio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Bydd hawl gan yr aelod lleyg o dan adroddiad Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol i ffi ddyddiol o £198 (£99 am hanner diwrnod) a £256 (£128 am hanner diwrnod) os yw'r aelod lleyg yn Gadeirydd ar y Pwyllgor. Mae'r taliadau ar gyfer amser y cyfarfod ac yn cynnwys amser a dreulir ar baratoi a theithio. Diffinnir cyfarfod hanner diwrnod fel hyd at bedair awr ac mae diwrnod llawn dros bedair awr. Mae taliadau wedi'u cyfyngu i uchafswm o gyfwerth â deg diwrnod llawn y flwyddyn.

7. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal?

7.1 Fe wnaeth Llywodraeth Cymru ymgynghori'n eang ar weithredu'r Mesur.

8. Datganiad y Prif Swyddog Ariannol

Mae'r rôl yn ofyniad o'r Mesur. Nid yw costau penodi aelod lleyg yn arwyddocaol a bydd yn cael ei gadw o fewn adnoddau cyfredol.

9. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w gostwng?

9.1 Mae'r gofyniad yn y Mesur i benodi aelod lleyg i'r Pwyllgor yn orfodol. Byddai methu penodi aelod lleyg yn golygu bod trafodion y Pwyllgor yn annilys.

10. Y Pŵer i Wneud y Penderfyniad

Adran 81 a 82 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.